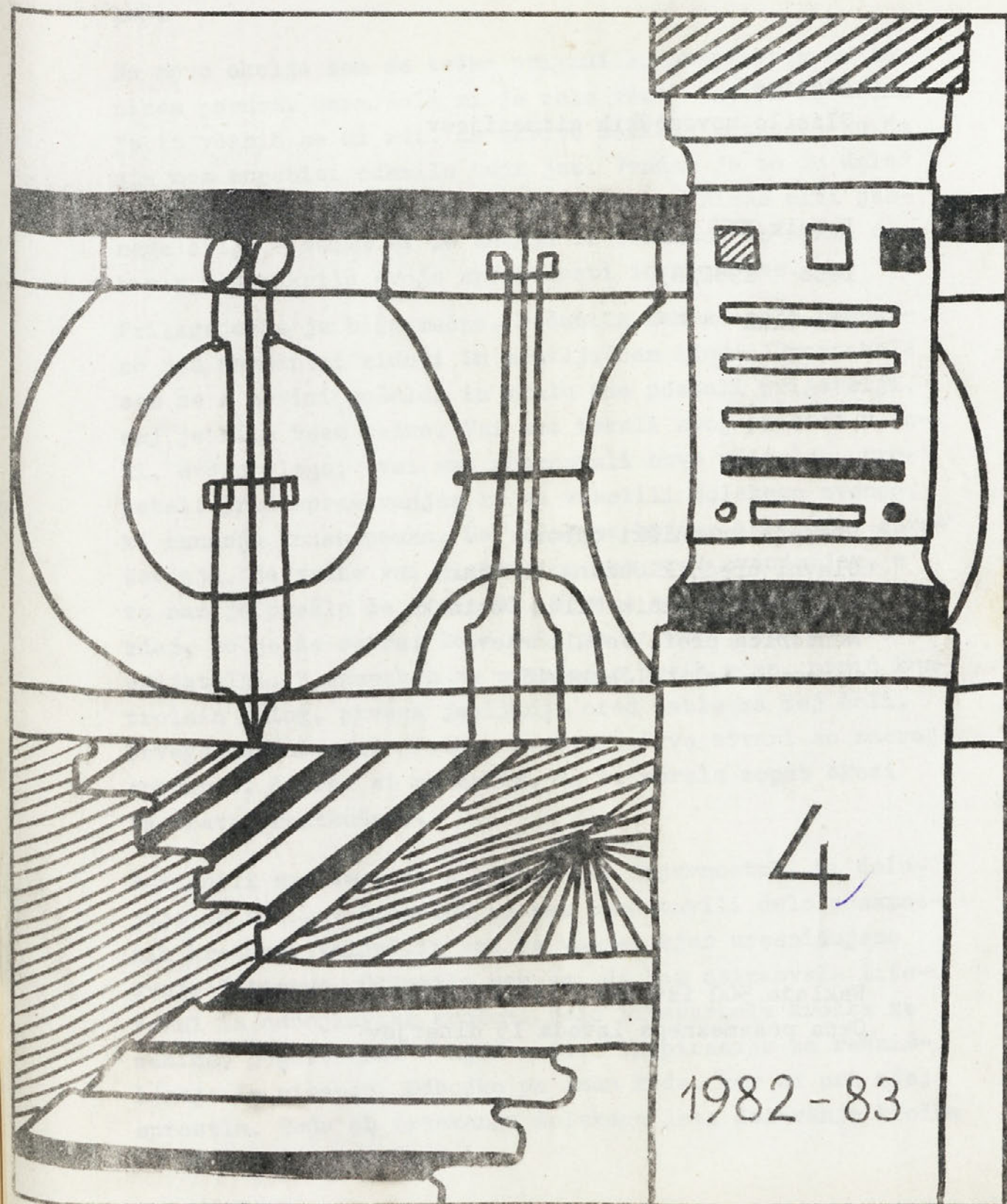

STEZICE

4

1982-83

Steziice

Glasilo novomeških gimnazijcev

Letnik XXX

Leto 1982/83

Številka 4

Urejuje uredniški odbor

Glavni urednik Suzana Potočar

Odgovorni urednik Milan Osolnik

Mentorica prof. Jevnikarjeva

Opremila Melita Jankovič

Naklada 300 izvodov

Cena posameznega izvoda 15 dinarjev

NA ZAČETKU POTI

Kmalu bo minilo moje prvo šolsko leto na srednji šoli. Imam občutek, da sem prispela na breg, a cilj je še daleč.

Na novo okolje sem se težko privadila, pravzaprav se še nisem povsem. Sama šola mi je zelo všeč - stara in močna je in včasih se mi zdi, da skriva zaklade učenosti in da jih bom morebiti odkrila tudi jaz. Vendar je to še daleč pred mano, vse je še megleno in nejasno. Nimam niti jasnega cilja - želim si le znanja in izkušenj in upam, da bom v tem odkrila svoje sposobnosti in interese.

Prilagajanje je bilo mučno. Počutila sem se zelo neznančno med mogočnimi zidovi in mravljiščem ljudi. Spoznavala sem se z novimi sošolci in kmalu smo postali prijatelji, saj je bilo vsem težko. Vsi smo iskali svoj prostor v šoli, svojo vlogo; vsi smo spoznavali nove učitelje, trepetali pred spraševanjem in se veselili šolskega zvonca, ki oznanja konec pouka. Še vedno se bojimo kontrolk, spraševanja, še vedno vsi gledamo na uro pred zvonjenjem, a to nam je prešlo že v navado. Nekako smo se znašli in zdaj, ko je že skoraj leto šolanja za nami, smo že pravi prijatelji. Z nasmehom se spominjam prvih ocen, prvih kontrolnih nalog, prvega jecljanja pred tablo na tej šoli. Prvega navdušenja, prvih porazov... Prve stvari so zmeraj enkratne, čeprav si ne želim, da bi morala zopet skozi ta vrata preizkušnje.

Seznaniili smo se tudi s svobodnimi dejavnostmi, ki delujejo na šoli. Višješolci so nam predstavili delo posameznih krožkov. Vključili smo se vanje, kjer uresničujemo svoje interese. Odločila sem se, da bom obiskovala literarni in odbojgarski krožek. Delo literarnega krožka me zanima, pogostokrat v njem najdem inspiracijo za razmišljanje in pisanje. Odbojko pa imam rada, ker se pri njej sprostim. Toda ob iztekanju šolskega leta delovanje krožka

vse bolj zamira. Morda nas bo pomlad spet spravila na no-
ge.

V okviru šolskega programa so tudi številni kulturni, špor-
tni in naravoslovni dnevi, ki so mi všeč. Čaka nas še de-
lovna praksa. Spoznali bomo delo v neposredni proizvodnji
in se tudi sami vključili vanjo.

Zdaj na začetno iskanje in prilagajanje gledam kot na pre-
teklost in vesela sem, da je to že za mano. Želim si veli-
ko znanja, še posebej na področjih, ki me zanimajo, malo
sreče pri ocenah, dobrega razumevanja s sošolci in učitelji
... in še čimprejšnji konec šolskega leta, kar si najbrž
želimo vsi.

Draga Rapuš, l.d.

ČLOVEK VEDNO ŽELI NAPREJ

ALI

POGOVOR Z MILANOM OSOLNIKOM

O čem premišljuje v teh poslednjih šolskih dneh četrtošo-
lec? O šolskih nalogah? O ocenah? Maturi? Morda sam s sabo
obračunava ta štiri gimnazijska leta in tehta dosežene in
nedosežene cilje. Je pri svoj^{em} delu dosegel vsaj kanček
tistega, kar je želel doseči?

Milan Osolnik, bivši predsednik ŠK ZSMS, pravi, da je hotel
v mladinski organizaciji narediti veliko več, a kljub temu
je prepričan, da je nekaj dosegel. Vseskozi je stremel za
tem, da bi delo zajelo čim širši krog gimnazijcev. V letu
njegovega predsedovanja so bile aktivne vse komisije pri
ŠK, mladinske ure so nemoteno potekale, raznih akcij se je
udeleževalo vedno precej mladincev. Težav sploh ni bilo?

• "Tudi težave so bile. Predvsem s četrtošolci, saj v 4.
letniku zaradi šolskih obveznosti zanimanje za delo v

mladinski organizaciji popolnoma upade. Tudi z vključevanjem prvošolcev v naš ritem dela ni šlo gladko. Za vse učence prvih letnikov bi morali že ob njihovem prihodu na šolo vedeti, kaj jih zanima, s čim se ukvarjajo, in tako bi jih lažje vključili v delo.

Sicer pa samo delo mnogokrat zavre neodgovornost posameznikov. Hudo je, če so le-ti predstavniki posameznih osnovnih organizacij, saj potem pride do tega, da so učenci v nekaterih razredih popolnoma odrezani od dela v organizaciji. Toda to še ni najbolj žalostno. Najhuje je to, da ti učenci tega sploh ne opazijo in ne čutijo nikakršne potrebe, da bi svojega predstavnika pocukali za rokav in mu rekli: "Ti svojega dela ne opravljaš dobro!" Šele, ko bomo dosegli tako raven samokritičnosti in odgovornosti, bo delo v naši organizaciji brežhibno potekalo."

- "K temu lahko veliko prispevajo mladinske ure."

• "Seveda. Cilj mladinskih ur je v tem, da se učenci vsaj tu pogovorijo o težavah, da VSI sodelujejo v pogovorih. Mlade ljudi moramo že v mladinski organizaciji navajati na to, da glasno povedo svoje mnenje in rešujejo težave skupno s kolektivom."

- "V kolikšni meri lahko preko mladinske organizacije vplivamo na mlade?"

• "To je odvisno od posameznika."

- "S kakšnimi cilji si prišel na to šolo?"

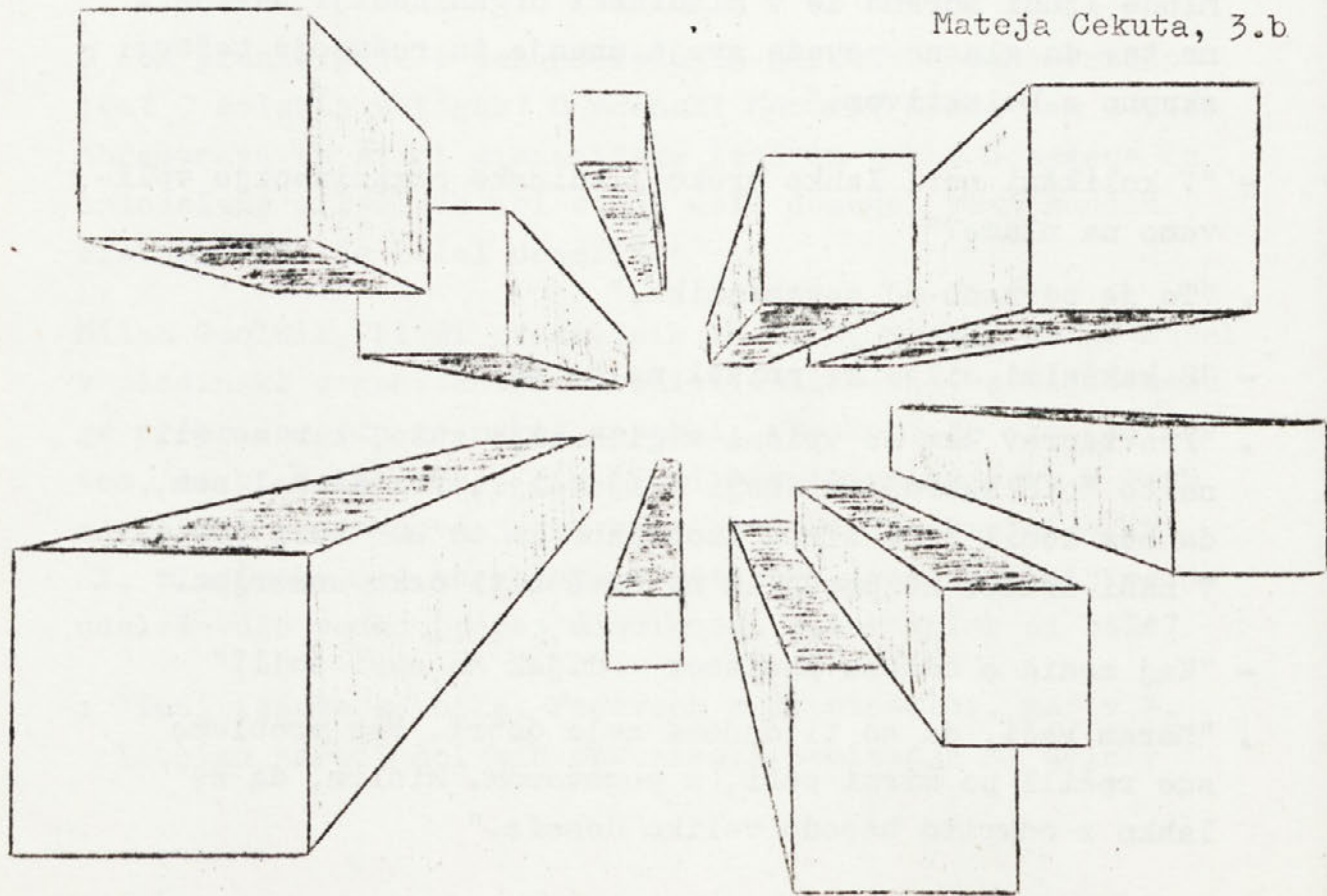
• "Pravzaprav sem se vpisal v gimnazijo zato, ker so šli na to šolo skoraj vsi moji prijatelji. Pričakoval sem, da bom dobil neko širšo izobrazbo in to sem tudi dobil. V naši družbi ne moreš in ne smeš biti ozko usmerjen."

- "Kaj meniš o odnosu profesor - dijak na naši šoli?"

• "Moram reči, da so ti odnosi zelo dobri. Vse probleme smo rešili po mirni poti, s pogovorom. Mislim, da se lahko z odkrito besedo veliko doseže."

- "Torej boš ohranil gimnazijo v lepem spominu?"
- . "Ja. Neprijetne stvari se tako in tako ponavadi hitro pozabijo. Pravzaprav pa gimnazijo zapuščam z mešanimi občutki. Po eni strani sem vesel, da se bo končno končalo vse to učenje, napetost, po drugi strani pa vem, da mi najbrž nikoli več ne bo tako lepo, kot mi je bilo ta štiri leta. Toda človek vedno želi naprej..."
- "Še matura te čaka."
- . "Maturó bi bilo treba ukiniti. Saj je res, da pri maturi vse ponoviš, povežeš snov. Vendar je matura bolj ostanek starih šol, zato je čisto prav, da je v usmerjenem izobraževanju ni več. To je muka, tako za učence kot za profesorje."
- "In sicer - si zadovoljen, če odšteješ maturó?"
- . "Da, lahko rečem, da sem."
- "Optimist?"
- . "Optimist."

Mateja Cekuta, 3.b

- Nič ni ostalo
od zlatega prahu,
potem ko je puščavski veter
razkazal svojo moč.

- Vsak dan je med
kamenjem laži iskal
prah resnice.
Vsak dan je bil
težji, brezupnejši.
Omahnil je.
Potočkel si je obraz,
kolena.
Vse pa je v hipu
zacementiral
najdeni prah.

- Branim svoje
ali si prilasčam tuje?

Težko je razmejiti
nebo in oblake.
Zde se kot del
večne celote.

Če osvojim oblake,
bo moje tudi nebo?

- Ne sprašujte norcev
po njihovih poteh.
(Spoznali boste lastno
neumnost!)

Kako naj vem, kje so ptice doma,
če mi ne pustijo leteti?

Kako naj vem, kje sonce živi,
če mi ne pustijo živeti?

Zarja

BREZ GIMNASTIKE NISEM MOGLA ŽIVETI

"Ni važno zmagati, važno je sodelovati," je že pred mnogimi leti dejal Coubertin. Žal pa je v današnjem vrhunskem športu marsikdaj pomembneje zmagati kot pa sodelovati. Tudi o tem nam je pripovedovala naša tretješolka Nataša Kočevar, ki se je pred kratkim umaknila iz gimnastičnih vrhov. Sama pravi:

"Mlad športnik stremi za tem, da bi v svoji disciplini dosegel popolnost. Toda ko si že enkrat v vrhunskem športu, postanejo tudi rezultati (in predvsem le-ti!) zelo pomembni del športa." Nataša je posebno v zadnjem času dosegala zelo dobre rezultate in zato naju je zanimalo, zakaj je kar naenkrat prenehala trenirati.

- Pred nekaj meseci me je k temu prisilila bolezen, ravno pred odhodom na tekmovanje v Moskvo. Tako se je moja gimnastična pot končala prej, kot sem nameravala, sicer pa nisem mislila trenirati dlje kot do novembra, do balkanskega prvenstva.

• Kakšni so tvoji občutki ob tem?

- Z gimnastiko sem se ukvarjala 12 let. Ko še nisem imela pet let, me je mama odpeljala na vaje TVD Partizan. Nad tem sem bila navdušena in za gimnastiko sem kazala vse več volje in zanimanja. V 2. razredu osnovne šole sem pričela redno trenirati, kmalu po tem pa celo vsak dan. Tako je gimnastika postala del mojega otroštva. Brez nje nisem mogla živeti in zato sem mislila, da me bo zelo prizadelo, ko bom prenehala trenirati. Toda sedaj vidim,

da kar gre. Se vedno pa intenzivno spremljam vsa športna dogajanja. S športom se bom še ukvarjala, vendar bolj rekreativno. Našla bom čas za smučanje, ki ga prej nisem, zelo navdušena pa sem nad ritmiko in še bolj nad aerobnim plesom, pri katerem me privlači sklop glasbe in telesnih gibov.

. Kako ti je uspelo uskladiti šolo, šport in ostale stvari?

- Od malega sem bila navajena sistematičnega dela. Čeprav sem s treningov prihajala zelo utrujena, sem našla čas tudi za učenje in razvedrilo. Mladi preveč tožimo, da nimamo časa. Dovolj ga je, le pravilno bi si morali organizirati dan. Ravno sedaj, ko imam časa več, opažam, da mi ga večkrat zmanjka.

. Kako so domači sprejeli tvoje športno udejstvovanje?

- Nikoli me niso silili, so pa primeri, ko so otroci zaradi ambicioznih staršev prisiljeni ukvarjati se s športom. Mislim pa, da to nima smisla, saj negativno vpliva na razvoj mladostnikove osebnosti.

. V kolikšni meri so v gimnastičnem svetu prisotna razna poživila, ki pomagajo pri doseganju boljših rezultatov?

- Časopisi res veliko pišejo o tem, vendar pa se jaz s tem nisem srečala, še posebno v naši državi pa ^{tega} zagotovo ni. Če še to kje obstaja, ni pošteno do sotekmovalk in tudi ne do tekmovalke same, saj je večina gimnastičark tako mladih, da se niti ne bi mogla zavedati manipuliranja z njimi.

. Je bila kdaj gimnastika tvoja življenjska pot?

- Ne, nikoli. Za žensko je to zelo težka pot. Mislim, da si je v takem primeru škoda ustvariti družino. Jaz pa družino postavljam pred tekmovalne dvorane. Ne vem še, kaj bom študirala. Vsekakor se bom ukvarjala tudi s francoskim jezikom (to že zagotovo vem), saj mi je izredno všeč.

Če je Natašina športna kariera zaključena, se od športa ne bo poslovila. Obdobje aktivnega ukvarjanja z gimnastiko je v njej zapustilo preveč prijetnih in bogatih izkušenj.

In kakorkoli že, Nataša nam dokazuje, da Coubertinove besede tudi še danes niso le fraza.

Pogovarjali sta se Mateja Cekuta in
Suzana Potočar

PROTEST

Frnikule so se zakotalile po podu
Ugrabila jih je temna... pohotna roka
Jagode v mlastajočih ustih

Gnil nasmeh...

Igral je na tvojem obrazu

Mudilo se ti je

Nalagati mene!!!

A vendar ostajaš sama

Zapij se...

In me izpusti iz svojega objema

Jaz ne bom jokal za teboj

Arterija je pognala rdečo kri...

Damjan

IZGUBLJEN

(Epska pesnitev ali proza v poeziji)

groza pred strogim pogledom
in groza v nočni temini
tekkel sem po stezah svoje mladosti
tekkel po nežnih poteh
srečal sem človeka v stranski ulici
imel je le klobuk na glavi
hotel sem ga vprašati
mogoče zna še kaj drugega kot le nositi klobuk
človek me ni hotel več poslušati
stekel je naprej
srečal sem smetarja brez dela
nikjer ni bilo več ne smeri ne metle
zavil sem v stransko ulico in videl ciganko
debela in temna je sedela na sodu piva
težki zlati uhani so pozvanjali ob obraz
v roki je imela lase mrtvega otroka
prerokovala je...
...IZGUBLJEN...

Camille, 3.a

CATALCA

(Potopis)

Catalca je mestece, ki sicer leži v Evropi, pa ima vendar vse značilnosti dežele, v kateri leži. To je Turčija, dežela islama, zakritih žensk, črnih obrazov, divjih konj, orientalskih plesalk in debelih trgovcev s turbani. V moji predstavi o njej je bilo vedno nekaj skrivnostnega. Ko pa sem se z njo pred dvema letoma srečala, se mi je zdela lepa, čeprav polna nasprotij in presenečenj. S starejšim bratom sva v Catalci obiskala njegovega dolgoletnega prijatelja Murata, s katerim si je že dolga leta dopisoval.

Murat je mlad uradnik, ki živi pri starših v Catalci, dela pa v Carigradu oz. Istambulu. Z bratom sta se seznanila preko družinskega prijatelja, ki je nekaj let delal v Turčiji, ko pa se je vrnil, je s takim ognjem pripovedoval o nam neznani deželi, da ga je moj brat prosil, naj mu pri-skrbi naslov kakšnega turškega dečka. Tako se je seznanil z Muratom, ki naju je povabil, naj ga obiščeva. Njegovo ponudbo sva z veseljem sprejela. Vlak naju je že peljal proti Grčiji, proti Turčiji. Mejo smo prestopili pri Rithionu. Turška carinika sta govorila z nama angleško. Takoj za nama pa sta osorno, skoraj divje preiskala starejšega gospoda, ki je bil njun stari znanec. Razburjal se je in kričal. Toda carinika sta bila temeljita in sta ga natančno pregledala, nato pa odpeljala. Mi pa smo se že peljali skozi dolino reke Ergene.

Popoldne smo prispeli v Istambul. Železniška postaja je mešanica Evrope in Azije, starega in novega. Pisana množica nama je vzbujala strah. Kaj če naju ne čaka Murat? Toda naproti nama je že prišel elegantno oblečen mlad uradnik, ki je bil le malo podoben dečku, čigar sliko je imel brat v žepu. Murat naju je takoj prepoznal med pisano množico.

"Zaradi belih obrazov," je rekel.

Pogovarjal se je predvsem z bratom, meni je le po evropejsko stisnil roko. Govoril je tekočo angleščino. Lahko bi rekla, da je tipični Turek, manjši in drobnejši od brata, z gibi, ki so razodevali njegove južnaško živahnost. Obraz je imel temen, izstopali so le beli zobje. Pravi Turek torej! Oče in mati sta oba iz "čistih" družin, kar pomeni, da sta oba zakonita otroka svojih staršev. To je seveda zelo bistveno za vsakega mladega Turka, saj segajo rodovniki še daleč nazaj, ne le do prababic.

Murat naju je s postaje odvedel najprej v moderno četrt k svojemu prijatelju Omarju, kjer so naju že pričakovali. Z

modrim taksijem smo se odpeljali skozi prometne ulice Istambula. V četrti Katiba, kjer leži hiša Omarjeve družine, je veliko bolj mirno. Četrť je moderna in tudi hiša, v katero smo stopili, je pol evropska pol pa turška. Toda razlika sem spoznala šele, ko smo prispeli v dom Murata. Omar nas je peljal v sprejemno sobo, bogato okrašeno s preprogami in orientalskim posodjem. Posedli smo v mehke naslonjače. Belo oblečen služabnik nam je prinesel sadje in osvežilno pijačo. V turščini naju je pozdravil, kakor zahteva njihova gostoljubnost do tujcev. Najine odgovore pa je posredoval Murat. Pozdravila sta naju tudi oče in mati, ki je kljub starosti in sramežljivosti izdajala izredno lepotico, ki pa je s svojo naravno inteligenco vseeno lahko na tih in miren način obvladovala vso družino. Poklonil se nama je le oče. Zaradi naporne vožnje naju je prijatelj kmalu pospremil v sobi, kjer sta bili že pripravljene ležišči. Sobi sta bili v popolnoma ločenih predelih hiše, kakor je to v navadi pri Turkih. Moja je spadala v "ženski del". Preden sem se ulegla, sem stopila k polkrožni odprtini. Skozi njo sem lahko občudovala razgled na mesto. Visoke in nizke kupole z elegantnimi stebri, ljubko povezana celota, ki je popolno nasprotje modernih četrti s hišami kvadratnega tlorisa. Nad tem mirnim, nizkim mestom pa se poleg kupol dvigajo le še slavni stolpi, ozkih in zašiljenih konic, pod vrhom pa je tipični balkon v tlorisu krog. Vsako jutro z njega kličejo glasniki-mujezini vernike k molitvi. Popolno podobo mesta pa daje še morje, ki ga okroža. Nad vsem pa temno modro nebo, posuto z zvezdami, ki jim vlada polkrožni mesec.

Zbudila sem se zelo pozno, kajti vrvenje mesta je bilo že v polnem razmahu. Mlada služabnica mi je postregla z zajtrkom. Vendar moram priznati, da bi mi bilo ljubše, če bi lahko zajtrkovala z bratom. Toda morala sem upoštevati njihove navade. Na srečo me je Omarjeva mati kmalu prišla iskati in me odvedla k bratu, ki me je z Muratom in Omarjem

že čakal. Poslovili smo se in se zahvalili za gostoljubnost, Omar pa nas je spremil na avtobusno postajo. Nato smo se odpeljali proti Catalci, ki je oddaljena 58 km od Istambula. Pot nas je vodila skozi slabo porasle griče, kjer smo videli črede ovac in pastirje, ki so glasno pozdravljali naš avtobus. Ko smo okoli poldneva prispeli v Catalco, nam je nasproti prihrumela množica potnikov, ki so hoteli odpotovati proti Corlu. Murat naju je takoj odvedel s taksijem na njegov dom. Catalca je sicer precej veliko mesto, vendar mi mesto, kakor jih pojmuje moji. Lahko bi rekla, da je to zelo zelo velika vas, saj tudi v središču mesta lahko srečate stajo z ovcami, daleč izven mesta pa celo ulico obrtnikov, ki bi bolj sodila v sam center. Pravo mestno jedro so pravzaprav tri poslopja, šola, upravna stavba in velika, moderna trgovina.

Prav v bližini leži Muratov dom, tipična turška hiša, ki je bila zgrajena pred petdesetimi leti, ko se je Muratov ded poročil z mlado hčerjo mestnega uradnika. Do danes je niso spreminjali, kajti edina soba, ki je doživela spremembe, je Muratova, ki je bila nekdanja ena izmed sprejemnih sob. Tam zdaj stoji pisalna miza, polica s knjigami, ležišče namesto prave postelje in skrinja zraven omare z oblekami. Vsa ostala hiša pa je deljena v tri prostore, ki so med seboj strogo ločeni. Najprej so to ženski prostori, kjer sem tudi jaz dobila svojo sobo, potem so tam še prostori za služabnike ter "uradni" prostori. Celotna hiša je grajena izredno nizko, tako da so se vsi člani najraje zadrževali največ na številnih terasah in balkonih.

Murat naju je takoj seznanil s svojo družino. Ded in babica, ki sva ju videla le prvi dan, saj zaradi bolezni in starosti nista prihajala v družabne prostore, sta bila zelo častitljiva starčka, ki pa sta vseeno vodila vso hišo. Potem sva se seznanila še z materjo in očetom, ki sta kazala izredno skrb za starčka, ter najstarejšim bratom in njegovo ženo, lepotico, ki je bila nekdanja plesalka v za-

bavišču. Murat o tem ni spregovoril niti besede, vendar sem ugotovila, da družini ta poroka ni bila najbolj prav, saj so hoteli ohranjovati tradicijo in starši ženiti otroke, toda vpliv Evrope je bil tu... Ded je srčno upal, da se bo Murat poročil z dekletom, ki mu ga je izbral. Ni pa vedel, da sta se Murat in mlada Fedela že spoznala, kar je bilo strogo proti starim pravilom. Ženin ne bi smel videti svoje neveste pred poroko. Toda Fedelo je Murat spoznal slučajno na poti v urad in preostalo jima ni nič drugega, kot da sta ugotovila, da sta že zaročena. Čakala sta le še, da se vrne Fedelin brat iz Grčije, kjer trenutno dela. Potem se bosta poročila. Z Muratovo bodočo ženo sva se z bratom seznanila v kinu, kamor naju je Murat peljal nekega dne. Dekle je bilo lepo, in ko naju je povabilo na dom, se je izkazalo, da je izredna plesalka in pevka. Vsekakor zelo primerna žena za Murata.

K Muratovi družini so poleg številnih bratov in sester spadale tudi služabnice, ki so bile tudi plesalke, da so zabavale goste. Delovno osebje pa so bili služabniki, ki so na ukaze Muratove matere le sklonili glavo in tiho opravili naročilo. Zelo prijazni so bili tudi do vsakega gosta in takoj, ko sva z bratom prispela, sta nama prišla naproti dva dečka, ki sta bila najina "osebna" služabnika. Aran, ki je bil dodeljen meni, je bil star le dvanajst let.

Življenje v turški hiši poteka enolično, čeprav ga prekinjajo neprestani obiski. Murat naju je zato vodil kot turistični vodič po mestu, ki je v bistvu le pomanjšani Istanbul, saj se vsaka mošeja skuša približati slavni Hagiji Sophiji - Božji modrosti, vsak trg pa hoče biti čimbolj podoben slavnemu Salam pili - istambulskemu trgu. Nekaj dni smo se potepali tudi po samem "originalu". To so bili najlepši dnevi.

Med vsemi spomeniki je najlepši vtis napravila name Sultan-

Ahmedova džamija. Nekoč je bila to najslavnejša krščanska cerkev na svetu, od leta 1453 pa je bila muslimanska molilnica, danes je le muzej. Njeni začetki segajo že v 6. st. Zgrajena je iz osrednjega prostora, ki leži pod pozlačeno kupolo. Vsak delček je poln okraskov, mozaiki in reliefi se kar prepletajo. Skozi številne odprtine v stenah priteka v mošejo dnevna svetloba, ki je zaradi prepletenosti s temačnimi sencami stebrov in natančno izdelanih ograj romantično mehka. Barve v mošeji niso živahne, čeprav se pojavljajo odtenki vseh vrst. Drobna izdelava ogromnih površin daje videz umirjenosti in urejenosti. Strogi kvadratni vzorci se prepletajo z mehкими, valovitimi in črna barva si z belo podaja roko preko cele lestvice skupnih tonov. Hagia Sophia je tudi odraz "gradbenih" grehov, kajti prezidave in dozidave so si od vsega začetka sledile iz leta v leto. Vsak prostor, ki je tako nastal, ima svoje značilnosti in posebnosti. Okna so zato ponekod okrogla, drugod polkrožna, potem spet pravokotna ali kvadratna. Na enem izmed vhodov vanje smo že prvi dan srečali dečka, ki nam je vsakič sledil na pet korakov. Kamor smo zavili mi, je zavil tudi on. Murat nama je povedal, da se ta deček pripravlja za muzejina in zato vse dneve preživi v mošeji, kamor pa zahajajo le turisti. Tako pazi, da se ne bi kak tujec pregrešil. Z razumevanjem smo sprejeli njegovo prisotnost, saj je bil to njegov dom, ne pa naš.

Tudi druge mošeje so zanimive, toda vanje nismo vstopali, saj niso le turistične točke, ampak molilnice. Iz spoštovanja do Muratove vere nisva hotela biti le "turista". Sam pa naju je peljal k znanim turističnim točkam: k vodnjaku iz 15. st. na primer, ki leži na majhnem trgu, obdanem z obrtnimi delavnicami in trgovinami. Okoli njega se zbira otročad, ženske in služabniki, možje, ko se vračajo z dela... Seveda pa jih obkrožajo turisti, ki tvorijo skupaj z domačini svojevrstno množico. Tudi mi smo bili njen del. Murat

naju je peljal tudi do čudovitih vrat Topkapi Saraya, palače Dalmabaca, ... Toda to so bile le lepe zgradbe, ki so nam govorile bolj o zgodovini kot o sedanjosti. Polne so srhljivih zgodb o "dobrohotnem" vladarju, ki je dal pobiti sto ujetnikov, ki so ropali v Z delu njegovega cesarstva, ali pa o deklici, podobni mesecu, ki se je utopila v vodnjaku na vrtu.

S sedanjostjo smo se srečali v četrti Galata, tipični mirni podobi življenja današnjih Turkov. Njihov dan se začne z molitvijo proti vzhodu, nato delo v tovarni, trgovini, obrtni delavnici ali pa na pašniku izven mesta. Kosilo v domačem krogu se zavleče še pozno v popoldan, le trgovci ostanejo pri svojem blagu cel dan, vsi pa proti večeru obiskujejo prijatelje, sorodnike... Zvečer sledi še molitev iz Korana, nato pa okoli polnoči ležejo spat. Tako je življenje prebivalcev Catalce. Vsak ima svoje mesto v družini, ki se ravna po načelih svojih dedov.

Seveda pa se turško življenje tudi spreminja, posebno v glavnem mestu, kjer pa se največkrat spremeni v "temno" življenje, temno četrť tihotapcev, roparjev, temnih lokalov nesrečnih ljudi, ki se le tu in tam nasmejejo. Te četrti so si podobne po vsem svetu. V Istambulju ji pravijo Kalafga. Še ena četrť je čisto "evropejska", to je četrť poslovnežev, kjer iz visokih zgradb prihajajo poslovneži in lepe tajnice, milijonarji in bankirji, kjer v restavraciji postrežejo z evropejsko hrano. Evropejska so tudi popolnoma nova naselja, ki se širijo proti S. Povezujejo jih hitre večpasovnice.

Nekaj pa vendar ostaja nespremenjeno. To so turški trgi. Turki se z užitkom pogajajo za ceno. Najprej postavijo tako visoko ceno, kot da imajo pred sabo samega sultana, potem pa spustijo ceno, vendar imajo seveda še vedno dobiček. Na takem trgu lahko vidite bogate trgovce s preprogami,

ženske z lončenimi vrči, dečka z osli, ženske z zelenjavo, pa tudi moža, ki očitno prodaja godna dekleta. Ure in ure smo se sprehajali po trgu in seveda ničesar kupili. Trgovci pa nas tudi niso preveč vneto vabili, saj so že po videzu videli, da nimamo namena kupovati.

Ko sva Turčijo zapustila, ko sva se poslavljala od Catalce in vseh njenih prebivalcev, ki sva jih spoznala, sem čutila, da je svet Turčije divji, samosvoj, neukročen, neprestano se spreminjajoč, poln nasprotij med evropskim in orientalskim. Vedela sem, da je ta svet tudi v vseh mladih ljudeh, v Muratu, Omarju, Feledi... Čudovito prijateljstvo z nama je del evropskega v njih samih. Presenečena pa sem nad plemenitostjo, s katero združujejo oba svetova. Vem, da sem se od njih veliko naučila in sem jim zato hvaležna.

(Prihodnjič o turški kulinariki)

O.O.

Vprašali so: zakaj ne pišeš?

Ali lahko rečeš ptici pod nebom: POJ
in bo zapela?

Ali lahko rečeš volku v gozdu: ZATULI
in bo zatulil?

Ali lahko rečeš bolečini, ki jo nosiš v srcu:
POJDI PROČ OD MENE in bo odšla?

Lahko rečem ptici pod nebom POJ,
toda zapela ne bo!

Lahko rečem volku v gozdu ZATULI,
toda zatulil ne bo!

Lahko rečem bolečini, ki jo nosim v srcu,
POJDI PROČ OD MENE, a odšla ne bo!

In kakor ne morem ukazati ptici pod nebom,
da naj poje,
in kakor ne morem ukazati volku v gozdu,
da naj zatuli,
in kakor bolečina noče iz srca na moje povelje,
tako ne morem jaz pisati, kadar bi želeli vi!

ISA

O DELU KMR

KMR na naši šoli že vrsto let uspešno deluje. To nam dokazuje tudi program, ki smo si ga zastavili v začetku šolskega leta, saj je že skoraj uresničen, čeprav je zelo obsežen.

Člani vseh štirih sekcij (biološka, kemijska, umetnostno-zgodovinska in geografska) smo se vključili v nagradni natečaj Sklada Krkinih nagrad, delamo pa tudi naloge za republiško srečanje gibanja "Znanost mladini". Tam bomo sodelovali tudi na razstavi o mladinski raziskovalni aktivnosti. Prav tako se bomo vključili v MRA: v okviru naravoslovnega dneva bomo izvedli akcijo Zelišča in tla, ostalih akcij pa se bomo udeležili, če bo zanje dovolj zanimanja in možnosti izvajanja. Kot že več let nazaj, bo nekaj naših članov poleti odšlo v MRT.

Za zadnje četrletje pa smo si člani vseh sekcij zadali še posebno nalogo, da bomo s publiciranjem v primernih časopisih in revijah ter z izdajo zaključnega biltena (to bo celotni pregled našega delovanja) informirali občane, posebno gimnazijce, o našem delu. Seveda pa bomo tudi ostale klube v Sloveniji obveščali o našem delovanju, kajti vemo, da je to nujno za večjo povezanost slovenskih klubov. Z vzdrževanjem stikov med klubi pa poteka tudi izmenjava dragocenih izkušenj.

In kako v tem šolskem letu poteka delo v posameznih sekcijah?

1. Biološka sekcija

Skozi celo šolsko leto so se člani udeleževali predavanj dr. Struharja ob histoloških preparatih. Ob tem so si člani iz 3. in 4. letnikov ogledali obdukcije, vsi pa so se seznanili z gojenjem, barvanjem in presajanjem bakterij. Vendar pa so večino srečanj pripravili člani sami: tisti, ki so se poleti udeležili MRT v Sečovljah, so septembra ostalim članom predstavili delo na taboru, prirodno okolje ter pomembnost sečoveljskih solin, imeli so razgovor o akvariju, tetrariju in akvatetrariju, uredili so šolske naravoslovne zbirke mehkužcev in metuljev, v naravi so si ogledali drstenje rib. Do konca šolskega leta bi radi še boljše spoznali rastlinstvo Novega mesta in okolice, uredili herbarij in organizirali predavanja univerzitetnih profesorjev o preparaciji žuželk, o lepotah Slovenije in o naravoznanstvu.

2. Kemijska sekcija

Organizirali so vrsto vaj z referati in predavanji, za tiste, ki jih eksperimentiranje še posebno veseli, pa so pripravili še dodatne praktične vaje. Imeli so tudi nekaj zanimivih ekskurzij v tovarno zdravil Krka; ogled laboratorija, čistilnih naprav in izolacijskih vlaken. Skupaj z biološko sekcijo so pomagali pri organizaciji naravoslovnih dnevov.

3. Umetnostno-zgodovinska sekcija

Tudi ta ima veliko aktivnih članov. Zelo lepe in posnemajne vredne so bile njihove akcije, s katerimi so prispevali pri skrbi za ohranitev naših umetnostno-zgodovinskih spomenikov: popravljali so stopnice pri kapiteljski cerkvi in očistili kapelice ter kužna znamenja v naši bližnji okolici. Člani so redno obiskovali razstave v Dolenjski

galeriji, v galeriji "Pri slonu" ter pomembnejše razstave v Ljubljani in Zagrebu. Poleg tega so organizirali še številne ekskurzije (v Stično, Stopiče, Kostanjevico na Krki) ter vrsto predavanj (o planiranju in urejanju gozdnih površin, kulturi v naši občini, restavratorstvu gradov, načrtih Dolenjske galerije). Referata o slovenski umetnosti in o moderni umetnosti pa so pripravili člani sami.

4. Geografska sekcija

V zimskem obdobju so se člani naučili spretno ravnati s kompasom, osnovnim geografskim pripomočkom, se seznanili z risanjem "kvokijev" in ročnih profilov, predvsem pa je njihovo delo temeljilo na opazovanju zemljevidov vseh vrst. V spomladanskem delu pa so začeli z delom na terenu (kartiranje zemljišč ipd.). V načrtu imajo še analize nekaterih geografskih elementov (prst, voda), anketo, s katero bodo ugotavljali strukturo prebivalstva, seznanili pa se bodo tudi s problemom kmetijstva.

Seveda pa se člani vseh sekcij pri delu srečujemo z vrsto problemov. Pestijo nas finančne težave, zaradi katerih letos nismo organizirali MRT, imamo pa tudi premalo mentorjev, da bi našo dejavnost lahko razširili. Da pa bi delo vendarle dobro potekalo, si prizadevamo za tesnejšo povezavo z Občinsko raziskovalno skupnostjo, Izobraževalno skupnostjo, OO ZSMS, ZOTK Novo mesto, gibanjem "Znanost mladini", PDS, OZD, osnovnimi in srednjimi šolami ter študenti. Predvsem bi radi izboljšali odnose s Centrom tehniških šol, saj bi to razširilo našo dejavnost tudi na druge srednje šole. MR namreč deluje samo na gimnaziji in vanj so vključeni le dijaki naše šole. Zato se bomo na bližnjem občnem zboru pogovarjali tudi o tem. Sicer pa moramo ob koncu šolskega leta urediti arhiv in dokumentacijo, predvsem pa pregledati naše delo in se pogovoriti o nadaljnjih načrtih.

Anamarija Morela, 3.b

TEKMOVANJE ZA CANKARJEVO NAGRADO

V soboto, 26. marca 1983, so se na naši šoli zbrali predstavniki štirinajstih osnovnih in štirih srednjih šol iz Dolenjske, ki so na šolskih tekmovanjih za Cankarjevo bralno značko pokazali dovolj dobro poznavanje slovenskega jezika in književnosti in se zato uvrstili na področno tekmovanje.

Najprej so opravili pisni preizkus iz jezikovne in slogovne analize pesniških besedil, nato pa oblikovali pisni sestavek.

Srednješolci so morali pisati o določeni Seliškarjevi oz. Kosovelovi pesmi, saj je bil naslov teme, ki so jo morali proučiti, socialna poezija med obema vojnama.

Gojenci Glasbene šole Marjana Kozine so se udeležencem tekmovanja predstavili s prijetnim glasbenim programom, učenke DEŠŠ pa so jih seznanile z življenjsko potjo pisatelja Jožeta Dularja. V razgovoru nam je tov. Dular pripovedoval o svoji mladosti, nam predstavil svojo zadnjo literarno stvaritev in sploh svoje delo, ki je tematsko vezano na Dolenjsko.

Vsem sodelujočim je izročil priznanja, najuspešnejšim tekmovalkam pa knjižne nagrade.

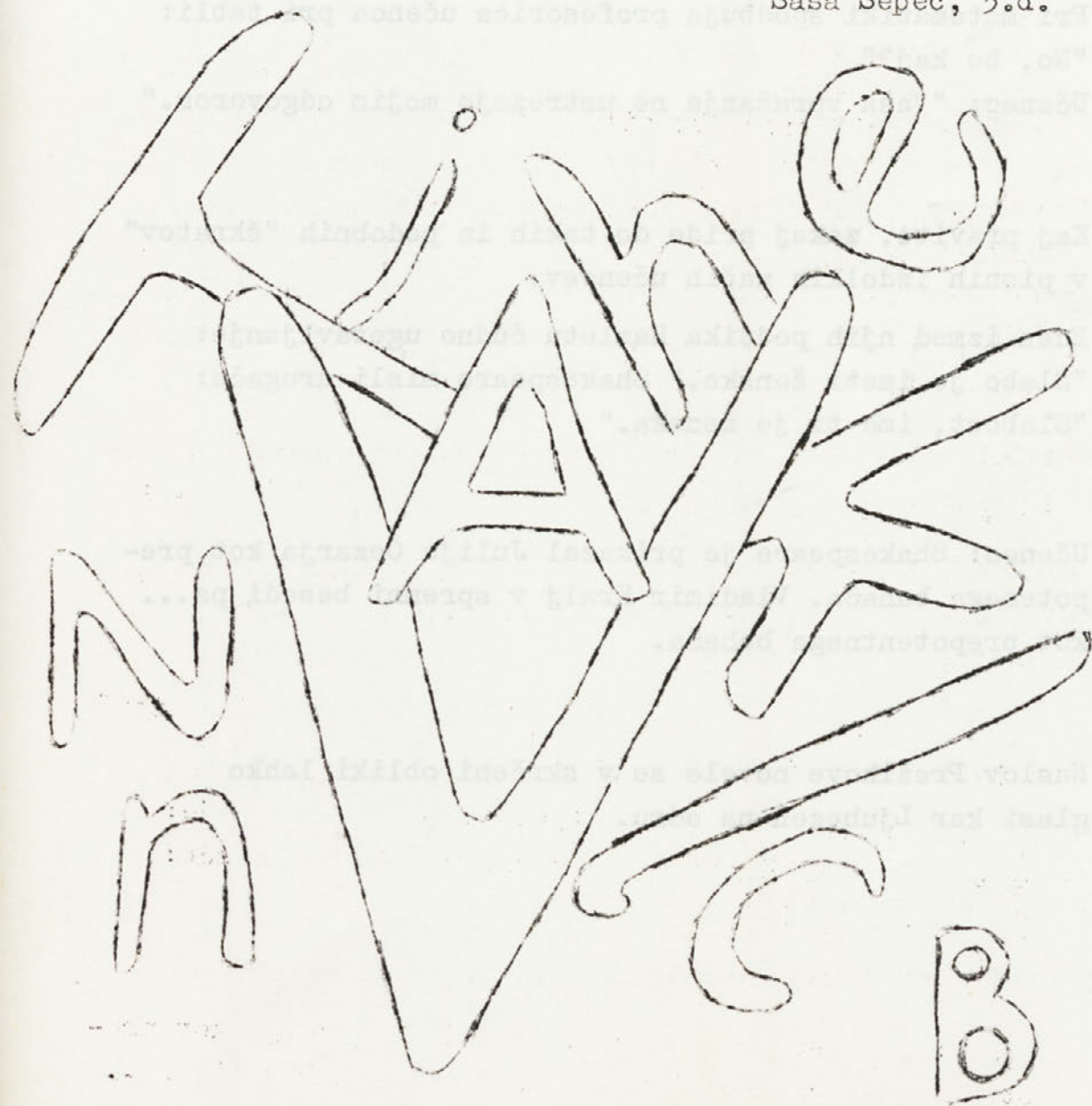
Med tekmovalci iz osnovnih šol je bila najboljša Mojca Molan z Rake, veliko znanja pa sta pokazali tudi Vesna Jordan in Malči Sinur, obe iz Osnovne šole Katja Rupena iz Novega mesta.

Med enajstimi udeleženci iz srednjih šol pa se je najbolj izkazala naša učenka Andreja Legan, na republiškem tekmovanju pa bosta Dolenjsko zastopali še Vesna Čančer iz DEŠŠ in Simona Borštnar iz SSZU.

Zmagovalka druge stopnje Leganova je bila nad razpletom tek-

movanja izredno presenečena: "Uvrstitve na prvo mesto dejansko nisem pričakovala. Socialno poezijo med obema vojnama in socialne lirike - Kosovela, Klopčiča in Seliškarja, sem dokaj dobro spoznala med poukom, saj smo se v šoli z vsem tem že seznanili (op.p. obiskujem 4. letnik). Tako mi priprava na področno tekmovanje niti ni vzela veliko časa. Na republiškem tekmovanju pa bo konkurenca ostrejša in znanje, ki ga imam, gotovo ne bo zadostovalo za dobro uvrstitev. Torej bo pripravam potrebno posvetiti še precej časa."

Saša Sepec, 3.d.

HUMOR IZ ŠOLSKIH KLOPI

Pri uri slovenskega jezika smo govorili o samostalnikih ženskega spola brez obrazila. Profesorica pravi Janezu, naj našteje nekaj primerov.

Janez: Perut, pamet, sol, dlan, las...

Profesorica: Las tudi?

Janez: ??

Janezov sosed: Janez misli ženski las.

Pri matematiki spodbuja profesorica učenca pri tabli:

"No, bo kaj?"

Učenec: "Vaša vprašanja ne ustrezajo mojim odgovorom."

Kaj pravite, zakaj pride do takih in podobnih "škratov" v pisnih izdelkih naših učencev:

Eden izmed njih podtika Hamletu čudno ugotavljanje:

"Slabo je imeti ženske." Shakespeare misli drugače:

"Slabost, ime ti je ženska."

Učenec: Shakespeare je prikazal Julija Cezarja kot prepotenega bahača. Vladimir Kralj v spremni besedi pa... kot prepotentnega bahača.

Naslov Prežihove novele se v skrčeni obliki lahko glasi kar Ljubezen na odru.

